

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

1. Правовий механізм гендерної політики.
2. Організаційний механізм реалізації гендерної політики: національний, регіональний, місцевий рівні.
3. Економічний механізм реалізації гендерної політики. Державні та регіональні програми з питань гендерної рівності як інструменти реалізації гендерної політики.
4. Мотиваційний механізм реалізації гендерної політики в Україні
5. *Гендерна культура політичного керівництва України

Література

- Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. N 52, ст.561
- Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні : Закон України від 6 вересня 2012 року № 5207-VI, із змінами, внесеними згідно із Законом № 1263-VII від 13.05.2014. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст. 412.
- Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року: затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2018 р. № 273. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF>
- Державна соціальна програма запобігання та протидії домашньому насильству та насильству за ознакою статі на період до 2025 року: затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 145 від 24 лютого 2021 р.
- Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 р. № 752-р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-derzhavnoi-stratehii-zabezpechennia-rivnykh-prav-ta-mozhlyvostei-752-120822>
- Завдання і заходи з виконання Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на 2022-2024 роки
- Концепція комунікації у сфері ґендерної рівності: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 вересня 2020 р. № 1128-р. URL : <https://mvs.gov.ua/upload/1/6/2/0/2/0/konserpsi-i-komunikaci-i-u-sferi-gendernoyi-rivnosti.pdf>
- Стратегія впровадження ґендерної рівності у сфері освіти до 2030 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2022 р. № 1163-р. URL : <https://mvs.gov.ua/upload/1/6/2/0/2/4/strategi-i-vprovadzennia-gendernoyi-rivnosti-u-sferi-osviti-do-2030-roku.pdf>
- Марценюк Т. Гендерна рівність і недискримінація: посібник для експертів і експерток аналітичних центрів. Київ, 2014. 65 с.

- **Гендерна рівність** [Дармограй Н. М.]. *Енциклопедія державного управління*: у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю.В.Ковбасюк (голова) [та ін.]. Національна академія державного управління при Президентові України. Київ: НАДУ, 2011. Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський (голова), С. О. Телешун (співголова) [та ін.]; Львівський регіональний інститут державного управління Національна академія державного управління при Президентові України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. С.122-124
- **Гонюкова Л.В. Сичова В.В.** Законодавче забезпечення гендерної політики в Україні. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології*: зб. наук. пр. Херсон. нац. техн. ун-та. 2014. Вип. 10. С. 20–23
- Реалізація гендерної політики в управлінні освітою : навч.-метод. посіб. / Н.Г. Протасова, Л. А. Гаєвська, Т. О. Лукіна [та ін.] ; за заг. ред. Н. Г. Протасової. Запоріжжя, 2011
- **Сичова В.В.** Гендерна проблематика як складова сімейної політики в Україні. *Державне будівництво* [електрон. наук. фах. видання ХарРІДУ НАДУ при Президентові України]. 2013. № 2. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
- **Сичова В.В.** Гендерна рівність як чинник забезпечення сталого розвитку регіону. *Реалізація державної соціальної політики сталого розвитку регіону органами публічної влади України*: моногр. /Л. О. Бєлова, Д. В. Карамишев, Л. В. Набока та ін.; за заг. ред. д.держ.упр., проф. Д.В. Карамишева, к.держ.упр., доц. Л. В. Набока. Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016. С. 57–66.
- **Сичова В.В. Гонюкова Л.В.** Гендерний аналіз в управлінні соціальним розвитком в умовах збройної агресії Росії проти України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2022. № 1(60). С. 132–143. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-1-09> URL : [https://ipa.karazin.ua/wp-content/themes/education/filesforpages/science/AKTUALNI%20PROBLEMI%20ERZHAVNOGO%20UPRAVLINNYa%20%E2%84%961\(60\).pdf](https://ipa.karazin.ua/wp-content/themes/education/filesforpages/science/AKTUALNI%20PROBLEMI%20ERZHAVNOGO%20UPRAVLINNYa%20%E2%84%961(60).pdf)
- **Скорик М.М.** Гендерна дискримінація у доступі до праці й послуг: оцінка стану впровадження Україною антидискримінаційних Директив Ради ЄС: Аналітичне дослідження. Київ, Бюро соціальних та політичних розробок, 2017. 78 с. URL: https://bureau.in.ua/downloads/2017_IRF.pdf

- Гендерна політика в системі державного управління : підруч. / М.М. Білінська, Л. В. Гонюкова, Л.О. Воронько та ін. ; за заг. ред. М.М. Білінської. Київ ; Запоріжжя : Друк. світ, 2011. 132 с.
- **Гендерно-орієнтоване бюджетування**: аналіз програм, які фінансуються з бюджету, з позиції гендерної рівності: посіб. для працівн. органів виконавч. влади та місц. самоврядування /авт. Клацер Е., Іваніна Т.; под ред. О. Кисельова, М. Босніч, О. Давліканова. Київ, б/р. URL : <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/11557.pdf>
- **Гендерні аспекти державної служби** : колект. моногр. / М. І. Пірен, Н. В. Грицяк, Т.Е. Василевська, О.М. Іваницька] ; за заг. ред. Богдана Кравченка. Київ: Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2002. 336 с.
- Гендерні підходи у сфері державної служби та служби в органах місцевого самоврядування : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 1 черв. 2012 р.). Луцьк, 2012. 204 с.
- **Гошовська В. Г., Ларіна Н. Б., Святненко В.В. Основи гендерної політики в парламентській діяльності** : навч. посіб. /за заг. ред. В.А. Гошовської. Київ, 2011. 100 с.
- Організаційні та правові елементи інституційного механізму забезпечення гендерної рівності в Україні / О. Пищуліна, С. Рябошапка, К. Левченко, Т. Марценюк ; Прогр. рівних можливостей та прав жінок в Україні, Прогр. розв. ООН в Україні. Запоріжжя, 2011.
- Положення про Міністерство соціальної політики України : Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 389/2011. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/13360.html>
- Положення про Міністерство України у справах сім’ї, молоді та спорту : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2006 р. № 1573 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1573-2006-%D0%BF>.

Правовий механізм гендерної політики – система нормативно-правових актів, спрямованих на забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків в Україні, на реалізацію гендерної політики в Україні

УКРАЇНА підписала міжнародні документи, в яких йдеться про забезпечення гендерної рівності та подолання всіх форм дискримінації щодо жінок і чоловіків, і взяла зобов'язання щодо їх виконання

формування

■ державної гендерної політики в Україні:

будується на основі міжнародних нормативно-правових актів, ратифікованих Україною

Загальна декларація прав людини (1948), Міжнародний пакт ООН про громадянські і політичні права (1966) Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979) Декларація та Платформа дій, прийняті на IV всесвітній конференції зі становища жінок (Пекін, 1995) Декларація тисячоліття Організації Об'єднаних Націй "Цілі тисячоліття" (2000). Стамбульська конвенція (2011)

регулюється національним и нормативно-правовими актами щодо рівноправності між жінками і чоловіками

Конституція України Декларації про загальні засади державної політики стосовно сім'ї та жінок (1999), Закони України: «Про зайнятість населення», «Про пенсійне забезпечення», «Про охорону праці», «Про державну службу» (2012), «Про місцеве самоврядування» Кодекс про шлюб та сім'ю України, «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків (2005р.), «Про запобігання та протидію домашньому насильству» (2017)

■ **Визначення Комісії ООН з становища жінок (CSW):** У документах ООН використовується поняття **gender equality policy / gender mainstreaming** — політика інтеграції гендерної рівності в усі сфери державної діяльності.

■ **Гендерна політика** — це впровадження гендерного підходу на всіх рівнях урядових рішень, планування, розподілу ресурсів і контролю за дотриманням прав людини з урахуванням впливу політик на жінок і чоловіків.

■ **Визначення Ради Європи (Recommendation CM/Rec(2007)17 параграф 62.9) :**

■ **Гендерна політика** — це комплексна політика забезпечення рівних прав, реальної рівності, запобігання гендерній дискримінації, гендерно зумовленому насильству, а також просування участі жінок у всіх сферах суспільного життя.

■ **Визначення ЄС (Європейський інститут з питань гендерної рівності — EIGE):**

■ **Гендерна політика** — це стратегія усунення гендерної нерівності через інституціалізацію гендерної рівності в усіх сферах політики та врядування.

Верховна Рада України ратифікувала Конвенцію Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція) на пленарному засіданні 20 червня 2022 р.

Законопроект підтримали **259 депутатів**.

Вісім народних депутатів висловились **проти**

Президент України В.Зеленський підписав **За «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами» № 2319-IX, який Верховна Рада ухвалила 20.06.2022 р.**

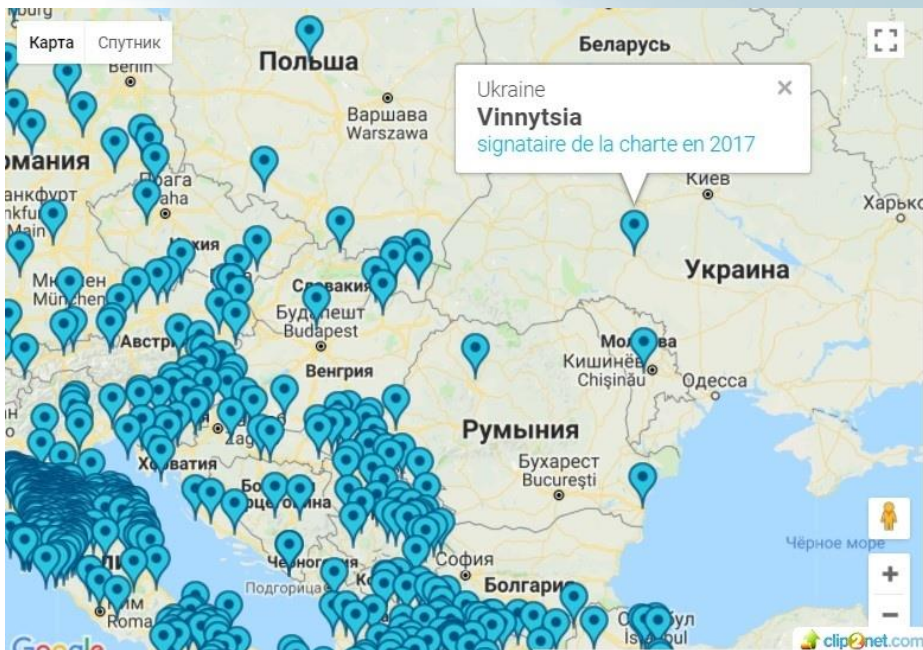

гендерне насильство – це насильство, яке стосується **чоловіків і жінок**, і жертвами якого в основному є **жінки**. **Насильство стосовно жінок** розуміється як порушення прав людини й форма дискримінації стосовно жінок та означає всі акти насильства стосовно жінок за **гендерною ознакою**, результатом яких є або може бути **фізична, сексуальна, психологічна або економічна шкода, страждання жінок**, у тому числі погрози таких дій, примус або свавільне позбавлення волі, незалежно від того, чи відбувається це в публічному або приватному житті

На сьогодні це найбільш всеосяжна міжнародна угода у цій сфері, що використовується як основа для дій багатьох країн у Європі та за її межами.

Ратифікація Стамбульської конвенції посилить правовий захист постраждалих і забезпечить їм доступ до правосуддя, дасть змогу захистити українських громадян, які постраждали від насильства не лише в Україні, а й за кордоном

07.11.2016 р.
Верховна Рада України відмовилася ратифікувати Стамбульську конвенцію проти насильства до жінок і домашнього насильства

Європейську хартію рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад підписали більше 1900 громад у 35 країнах

На сьогодні в Україні лише 6% територіальних громад (83 з 1469) є підписантами Європейської хартії рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад.

The European Charter for Equality Of Women and Men In Local Life Council of European Municipalities and Regions (Cemr). Adopted by the Council of European Municipalities and Regions' Policy Committee in **2006**. URL : https://gender.auc.org.ua/wp-content/uploads/2023/09/charter_2022_en-1.pdf

■ Європейська хартія рівності жінок і чоловіків у житті місцевих громад **адресована саме місцевим та регіональним органам самоврядування Європи**, закликає їх до соціальної відповідальності в частині використання існуючих повноважень і партнерства для досягнення більшої рівності своїх громадян.

■ Підписання та імплементація безпосередньо органами місцевого самоврядування принципів Європейської хартії рівності сприятиме виконанню Україною завдань, поставлених **Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом** (2014 р.), зокрема в частині досягнення гендерного паритету **в сфері зайнятості, освіти та навчання, економічної та суспільної діяльності, а також у процесі прийняття рішень**

напрями муніципальної гендерної політики в Україні повною мірою відповідають вимогам Європейської Хартії рівності:

- **сприяння впровадженню гендерного мейнстримінгу** в діяльність органів місцевого самоврядування, у політиці на місцевому рівні,
- подолання гендерних стереотипів у територіальних громадах,
- розробка та реалізація стратегій гендерної рівності

У частині I перелічені принципи гендерної рівності:

- рівність жінок і чоловіків як фундаментальне право;
- заборона різноманітних форм дискримінації і зневаги;
- збалансована участь жінок і чоловіків у прийнятті рішень;
- викорінення гендерних стереотипів;
- інтегрування гендерної перспективи в усі види діяльності органів місцевого самоврядування;
- плани дій і програми з належним фінансуванням для сприяння гендерній рівності

Частина II містить зобов'язання підписантів щодо імплементації Хартії: розроблення, широке обговорення та ухвалення Плану дій щодо застосування гендерного мейнстримінгу на місцевому рівні.

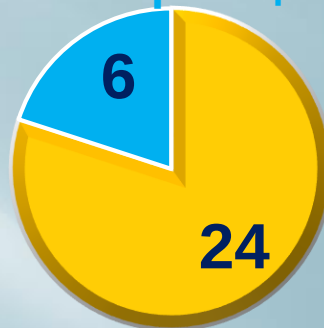
- орган місцевого самоврядування має розробити протягом двох років План дій.
- Після чого застосовується відповідна система оцінки для відстеження перебігу успішності виконання Хартії,
- обмін інформацією з європейськими місцевими та регіональними органами місцевого самоврядування про ефективні практики досягнення гендерного паритету

Частина III присвячена застосуванню гендерного мейнстримінгу до всіх повноважень місцевих і регіональних органів влади та самоврядування; до виборчого процесу на місцевому рівні; до представництва в усіх виборних і публічних директивних органах; до прийняття політичних рішень, до співпраці з партнерами для підтримки рівності; до системи надання послуг

Динаміка підписання територіальними громадами України Європейської хартії рівності жінок і чоловіків...

- Київ,
- Вінниця,
- Житомир,
- Ужгород,
- Харків,
- Чернівці

■ обласні центри
■ підписанти обласні центри

значущим стало підписання Хартії регіональними органами місцевого самоврядування – Полтавською та Сумською обласними радами, оскільки її реалізацією мають займатися обласні державні (тепер військові) адміністрації

Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» (АМУ) у 2014 році вперше провела офіційну презентацію Хартії; у 2018 році звернулася до громад-членів із закликом долучитися до Хартії

Конституція України

■ **ст. 24 Конституції України:**
громадяни мають рівні права і свободи та є
рівними перед законом.
Не може бути привілеїв чи обмежень за
ознаками...статі...

Рівність прав жінки і чоловіка
забезпечується:

- **наданням жінкам рівних з чоловіками**
можливостей у громадсько-політичній і
культурній діяльності
- **у здобутті освіти і професійній підготовці**
- **у праці та винагороді за неї**
- **спец. заходами щодо охорони праці і**
здоров'я жінок
- **встановленням пенсійних пільг**
- **створенням умов, які дають жінкам**
можливість поєднувати працю з
материнством;
- **правовим захистом**

СТ. 3. ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ» (1997 р.)

забороняє будь-які **обмеження** права громадян України на участь у місцевому самоврядуванні залежно від кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, **статі**, етнічного та соціального походження, майнового стану, терміну проживання на відповідній території, за мовними чи іншими ознаками.

СТ. 15. ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ» (2012 р.)

- ▣ «Право на державну службу з урахуванням вимог щодо рівня професійної компетентності, напряду підготовки (спеціальності) та обмежень, установлених цим Законом, мають громадяни України, яким виповнилося 18 років, **незалежно** від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, **статі**, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які вільно володіють державною мовою.»

8.09.2005р. - Закон України
“Про забезпечення рівних прав та
можливостей жінок і чоловіків”

Гендерна політика розглядається як
дії, спрямовані на утвердження
партнерства статей

Основні напрями державної політики
щодо забезпечення рівних прав та
можливостей жінок і чоловіків
Стаття 3 Закону України «Про
забезпечення рівних прав та
можливостей жінок і чоловіків»

утвердження гендерної рівності

недопущення дискримінації
за ознакою статі

застосування позитивних дій

забезпечення рівної участі
жінок і чоловіків у прийнятті
суспільно важливих рішень

забезпечення рівних можливостей
жінкам і чоловікам щодо
поєднання професійних та
сімейних обов'язків

підтримка сім'ї, формування
відповідального материнства і
батьківства

виховання і пропаганда серед
населення України культури
гендерної рівності, поширення
просвітницької діяльності у цій сфері

захист суспільства від інформації,
спрямованої на дискримінацію
за ознакою статі

Забезпечення РПМ жінок і чоловіків

у сфері освіти

у сфері підприємництва

На державному та регіональному рівнях з урахуванням статистичних показників можуть здійснюватися позитивні дії для усунення дисбалансу в підприємницькій діяльності жінок і чоловіків шляхом заохочення підприємницької діяльності, надання пільгових кредитів, проведення бізнес-тренінгів та інших заходів

Стаття 19

Центральний орган виконавчої влади з питань освіти і науки забезпечує проведення експертизи навчальних програм, підручників та навчальних посібників для навчальних закладів щодо відповідності принципу забезпечення РПМ жінок і чоловіків.

□ До навчальних програм вищих навчальних закладів, курсів перепідготовки кадрів включаються дисципліни, які вивчають питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, та факультативне вивчення правових засад гендерної рівності на основі гармонізації національного і міжнародного законодавства

Стаття 21

- частка підручників, що враховують антидискримінаційний підхід, зросла на 42 відсотки у 2019 році
- якість проведення антидискримінаційної експертизи підручників не завжди висока, досі зберігається дискримінація за ознакою статі під час вивчення предметів “Трудове навчання”, “Захист України”.

□ **Позитивна дискримінація** (англ. *affirmative action*) або **позитивні дії** — це соціально-політичні заходи з підвищення представництва груп людей, дискримінованих у суспільствах за певною ознакою, як-то стать (дискримінацією тут є сексизм), сексуальна орієнтація (гомофобія). Такі групи називаються захищеними.

□ **Позитивна дискримінація** застосовується для подолання нерівностей у доступі до освіти, праці та її оплати, а також сферах (таких як освіта та влада), з яких люди багатьох груп були історично виключені, а також подолання і компенсацію нанесених їм кривд, несправедливостей і перешкод, з кінцевою метою досягнення та підтримки розмаїття

□ Позитивна дискримінація є інструментом сучасної гендерної політики

□ **Позитивна дискримінація** – встановлена державою **система пільг, заохочень, заборон і компенсацій**, спрямованих на підвищення соціального статусу жінок" (Словник гендерних термінів)

Виборчий кодекс України

2019

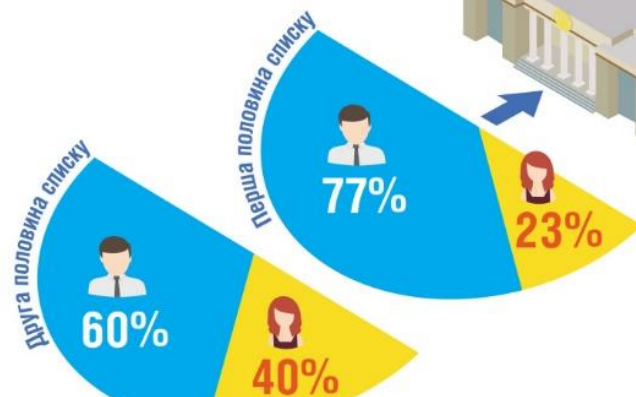
Ст. 154,219

КВОТИ:

Під час формування загальнодержавного та регіональних виборчих списків партія повинна забезпечити присутність у кожній п'ятірці (місцях з першого по п'яте, з шостого по десяте і так далі) кожного виборчого списку чоловіків і жінок (не менше двох кандидатів кожної статі).

Представництво жінок у списках: перша та друга половина

Представництво жінок у виборчих списках на позачергових виборах народних депутатів України 2019 року.
Дані по 10 партіях: «Батьківщина», «Голос», «Громадянська позиція», «Європейська солідарність», «Опозиційний блок», «Опозиційна платформа – «За життя», «Радикальна партія Олега Ляшка», «Самопоміч», «Сила і Честь», «Слуга народу».

Забезпечення РПМ жінок і чоловіків

у соціально-економічній сфері:

* **Роботодавцям забороняється в оголошеннях (рекламі) про вакансії пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи...**

* **висувати різні вимоги, даючи перевагу одній із статей,**

* **вимагати від осіб, які влаштовуються на роботу, відомості про їхнє особисте життя, плани щодо народження дітей.**

* **Роботодавці можуть здійснювати позитивні дії, спрямовані на досягнення збалансованого співвідношення жінок і чоловіків ... серед різних категорій працівників**

(ст.17 Закону України «Про забезпечення РПМ жінок і чоловіків»)

- Дискримінаційна реклама за ознакою статі - реклама, що
- містить твердження та/або зображення щодо інтелектуальної, фізичної, соціальної чи іншої переваги однієї статі над іншою та/або щодо стереотипності ролі чоловіка та жінки, що пропагує принизливе та зневажливе ставлення;
- принижує гідність людини за ознакою статі;
- демонструє насильство за ознакою статі;
- використовує зображення тіла людини (частини тіла) виключно як сексуального об'єкта з метою привернення уваги споживача та/або посилення (слова, звуки, зображення) на сексуальні стосунки, що не стосуються рекламованого продукту чи способу його споживання

- В Україні 8 січня 2022 року набули чинності зміни до Закону «Про рекламу» щодо протидії дискримінації за ознакою статі

Про внесення зміни до Кодексу законів про працю
України щодо гармонізації законодавства у сфері
запобігання та протидії дискримінації з правом
Європейського Союзу

№ 785-VIII від 12 листопада 2015 року

**Стаття 2¹. Рівність трудових прав громадян
України**

**Забороняється будь-яка дискримінація у сфері
праці, зокрема порушення принципу рівності прав і
можливостей, пряме або непряме обмеження прав
працівників **залежно** від раси, кольору шкіри,
політичних, релігійних та інших переконань, **статі,
гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації,**
етнічного, соціального та іноземного походження,
віку, стану здоров'я, інвалідності, підозри чи
наявності захворювання на ВІЛ/СНІД, сімейного та
майнового стану, сімейних обов'язків, місця
проживання, членства у професійній спілці чи
іншому об'єднанні громадян, участі у страйку,
звернення або наміру звернення до суду чи інших
органів за захистом своїх прав або надання
підтримки іншим працівникам у захисті їх прав, за
мовними або іншими ознаками, не пов'язаними з
характером роботи або умовами її виконання.**

Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України

від 07.12.2017 р

СТ.1: домашнє насильство - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь

435 заяв на січень 2024 р.

- 52% - жінки
- 6% - чоловіки (у т.ч. з інвалідністю)

За 2023 до Національної поліції України надійшло понад 291 тисячу заяв та повідомлень про вчинення домашнього насильства. Майже вдвічі більше кримінальних проваджень було відкрито у порівнянні із 2022-м роком. Також на 36% зросла кількість адміністративних правопорушень. У 2023 році вона становить понад 163 тисячі.

■ **Закон України “Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях» (2018 р.):**

жінки проходять військову службу на рівних засадах з чоловіками (доступ до посад і військових звань, обсяг відповідальності під час виконання обов'язків військової служби, призначення військовослужбовців у добовий наряд, відправлення у відрядження і звільнення від проходження зборів)

■ **Мобілізація жінок в Україні 2024**

■ **Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 року № 2232-XII...із змінами Згідно**

■ **з 12 статтею закону, жінки-медики стають на облік в обов'язковому порядку.** Представниці професій, споріднених з військовими спеціальностями, можуть стати на облік за своїм бажанням.

■ **У воєнний час мобілізація жінок в Україні відбувається тільки на добровільній основі.**

- **Військовий облік для жінок обов'язковий для тих, хто здобуває медичну освіту:**
 - фізична терапія;
 - медична та психологічна реабілітація;
 - громадське здоров'я;
 - фізична реабілітація;
 - промислова фармацевтика;
 - фармацевтика;
 - санітарія та експертиза;
 - стоматологія;
 - медицина;
 - медсестринство;
 - технології медичної діагностики та лікування;
 - біомедична інженерія;
 - біотехнології та біоінженерія;
 - професіонали патології;
 - токсикологія;
 - фармакологія;
 - фізіології та епідеміологія.
- **При цьому взяття на облік жінок не означає, що їх мобілізують.** Генштаб має розуміти, скільки медиків перебуває в резерві.

ЖІНКИ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ*

62 062

7,3%

ВІД ЗАГАЛЬНОЇ ЧИСЕЛЬНОСТІ ЗСУ

43 479 5,3%

ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВИЦІ

18 583

ЦИВІЛЬНИЙ ПЕРСОНАЛ

ОФІЦЕРИ	6,6%	7709
СЕРЖАНТСЬКИЙ СКЛАД	6,6%	11732
СОЛДАТИ	4,4%	22704
КУРСАНТИ	18,1%	1334

В РАЙОНІ БОЙОВИХ ДІЙ

>5000

НА КЕРІВНИХ ПОСАДАХ **5160**

ОТРИМАЛИ СТАТУС УБД **13487**

Т. Остащенко

В умовах широкомасштабної російської агресії рекордно збільшилася кількість жінок у Збройних силах України, перевищуючи 62 тисячі, у т.ч. військовослужбовиць – 43 тис. 479.

Станом на листопад 2023 року 13 тис. 487 жінкам-військовослужбовицям присвоєно статус учасниць бойових дій

у 2021 році вперше в історії Збройних Сил було присвоєно військове звання бригадного генерала медичної служби **Тетяні Миколаївні Остащенко** - командувачу Медичних сил Збройних Сил.

■ Про затвердження Інструкції щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів: Наказ Міністерства соціальної політики України від 07 лютого 2020 р. № 86. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0211-20#Text>

гендер - соціально закріплені ролі, поведінка, діяльність і характерні ознаки, які певне суспільство вважає належними для жінок/чоловіків

гендерний аналіз - вивчення відмінностей між жінками та чоловіками в умовах, потребах, рівнях участі, доступу до ресурсів та управління ними, повноваженнях у прийнятті рішень тощо, зумовлених усталеними в суспільстві гендерними ролями (нормами, очікуваними моделями поведінки, діяльністю, характерними рисами, що вважаються притаманними для чоловіків/жінок);

гендерний підхід - стратегія, що забезпечує врахування інтересів і досвіду жінок та чоловіків як невід'ємної складової планування, реалізації, моніторингу та оцінювання політики і програм у політичній, економічній, культурній і соціальній сферах для отримання жінками та чоловіками рівних благ;

■ **гендерно нейтральний підхід** - політика неврахування відмінностей у становищі різних груп жінок і чоловіків, їхніх статусах, потребах, пріоритетах. Такий підхід передбачає, що державна політика і відповідні державні/регіональні програми однаковою мірою впливають на всі групи населення;

■ **гендерно чутливий підхід** - урахування специфічних соціальних, культурних, економічних, політичних та інших характеристик умов життя та потреб жінок і чоловіків;

■ Різний вплив реалізації нормативно-правових актів на різні групи населення, включаючи маломобільні, (за статтю, віком, сімейним станом, місцем проживання, расою, кольором шкіри, політичними, релігійними та іншими переконаннями, інвалідністю, етнічним та соціальним походженням, громадянством, майновим станом, мовною ознакою тощо) не завжди є чітко вираженим.

■ **Гендерний підхід дає можливість виявити відмінності такого впливу та знайти оптимальні шляхи передбачення в нормативно-правовому акті врахування потреб та інтересів різних груп населення**

▣ **Методичні рекомендації з реалізації гендерного підходу та підходу,** що базується на дотриманні прав людини, на рівні територіальних громад: затверджено Наказом Міністерства соціальної політики України № 359 від 27 грудня 2022 р.:

- ▣ **Метою складання гендерного профілю** є «виявлення відмінностей рівнів участі жінок і чоловіків, реалізації їхніх прав та можливостей у тій чи іншій сфері життєдіяльності суспільства, їх доступу до ресурсів для використання при розробленні та реалізації гендерно чутливих програм розвитку та формуванні бюджетних програм».
- ▣ За рекомендацією Міністерства соціальної політики України, зазначені **профілі треба готувати не рідше, ніж раз на три роки,**
- ▣ а на їх основі розробляти програми розвитку

■ У 20-ту річницю Резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2020 р. № 1544 затверджено **Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року**, який став другим національним планом впровадження цієї Резолюції

Державна програми з утвердження
гендерної рівності в українському
суспільстві на період з 2006 до 2010 року
(груд. 2006 р.)

наказ Міністерства освіти і науки України
від 10.09.2009 р. № 839 «Про впровадження
принципів гендерної рівності в освіту»

2010-2013 – відсутність відповідної
Державної програми

09.2013 - Державна програма
забезпечення рівних прав та можливостей
жінок і чоловіків на період до 2016 року

04.2018 р. - Державна соціальна програма
забезпечення рівних прав та можливостей
Жінок і чоловіків на період до 2021 року

12.08.2022 Державна стратегія забезпечення
рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
на період до 2030 року

**Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності.
Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 грудня
2020 р. № 1517-р. URL:**

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1517-2020-%D1%80#Text>

▣ Уряд затвердив перелік індикаторів, у розрізі яких здійснюється збір даних для моніторингу гендерної рівності.

▣ Перелік індикаторів формувався протягом 2019-2020 років у рамках роботи міжвідомчої робочої групи з питань гармонізації національних показників гендерної рівності до міжнародних стандартів, до складу якої ввійшли представники органів державної влади, наукових установ, громадських та міжнародних організацій.

▣ Наразі перелік містить **226 індикаторів**,
▣ з яких **104 формуватимуться Держстатом**,
▣ решта – іншими органами державної влади та установами.

- ❖ **прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 9 жовтня 2020 р. № 930 “Деякі питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 84, ст. 2697), якою затверджено типові положення про відповідальний підрозділ з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та про радника з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі;**
- ❖ **затверджено Інструкцію щодо інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів (наказ Мінсоцполітики від 7 лютого 2020 р. № 86), якою встановлено загальні вимоги до застосування гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів з метою виконання норм Закону України “Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”;**
- ❖ **затверджено Методичні рекомендації щодо оцінювання гендерного впливу галузевих реформ (наказ Мінсоцполітики від 14 квітня 2020 р. № 257), якими визначено алгоритм оцінювання ймовірних та/або наявних наслідків реалізації галузевих реформ на становище різних груп жінок і чоловіків.**
- ❖ **З метою удосконалення порядку проведення гендерно-правової експертизи внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 28 листопада 2018 р. № 997 “Питання проведення гендерно-правової експертизи” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 96, ст. 3173).**

Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 р. № 752-р

Стратегія розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722 (цілі 5—11, 15—17), індикаторів, у розрізі яких здійснюється збір даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 686 “Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку”, а також переліку індикаторів, у розрізі яких здійснюється збір даних для моніторингу гендерної рівності, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1517 “Питання збору даних для моніторингу гендерної рівності”

□ **Метою Стратегії** є зменшення фактичної нерівності жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства та забезпечення впровадження міжнародних та європейських стандартів рівності

ДЕРЖАВНА СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ

МЕТОЮ СТРАТЕГІЇ Є ЗМЕНШЕННЯ **ФАКТИЧНОЇ НЕРІВНОСТІ** ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У ВСІХ СФЕРАХ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ СУСПІЛЬСТВА ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ РІВНОСТІ

РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ:

- застосування системного підходу до реалізації державної політики забезпечення гендерної рівності
- консолідація дій органів влади, громадянського суспільства та інших стейкхолдерів для забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

РЕАЛІЗАЦІЯ СТРАТЕГІЇ СПРІЯТИМЕ:

- поступу у виконанні міжнародних договорів України у сфері прав людини виконанню зобов'язань взятих у межах міжнародних ініціатив
- імплементації міжнародних стандартів забезпечення рівних прав та можливостей
- поліпшенню позицій України в міжнародних рейтингах гендерної рівності

У ЗВ'ЯЗКУ З ПОВНОМАСШТАБНОЮ ВІЙНОЮ, СТРАТЕГІЯ ПЕРЕДБАЧАЄ:

- інтеграцію гендерного підходу в процеси надання гуманітарної допомоги, післявоєнного відновлення та розвитку
- значущу участь жінок у процесах відновлення, зокрема на всіх рівнях прийняття рішень
- розбудову потенціалу державних службовців з питань інтеграції гендерного підходу до процесів відновлення

Державна стратегія забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2022 р. № 752-р

ЗМІНИ, що вносяться до Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року, затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 травня 2025 р. № 439-р

- **Стратегічна ціль 1.** Національний механізм забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків функціонує ефективно та має спроможність **підтримувати формування, впровадження, моніторинг та оцінювання політики гендерної рівності в різних сферах суспільного життя та на всіх рівнях**
- **Стратегічна ціль 2.** Жінки та чоловіки вільні від насильства, зокрема пов'язаного з **воєнними діями та збройними конфліктами**, мають рівний доступ до правосуддя та беруть **рівну участь у розбудові миру та постконфліктному відновленні**
- **Стратегічна ціль 2.** Жінки і чоловіки вільні від дискримінації та насильства за ознакою статі, мають рівний доступ до правосуддя
- **Стратегічна ціль 3.** Жінки та чоловіки користуються рівними правами та можливостями людського розвитку **у сфері освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, культури та спорту**
- **Стратегічна ціль 4.** Жінки та чоловіки беруть рівну участь у різних сферах економічної діяльності, **користуються результатами сталого економічного розвитку та мають рівний доступ до всіх видів економічних ресурсів**

УРЯД СХВАЛИВ СТРАТЕГІЮ
ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ
РІВНОСТІ У СФЕРІ ОСВІТИ
ДО 2030 РОКУ

20 грудня 2022 року,
Кабінет Міністрів України
схвалив **Стратегію**
впровадження гендерної
рівності у сфері освіти до
2030 року та затвердив
операційний план з її
реалізації на 2022 - 2024
рок

Впровадження основоположних принципів гендерної політики держави:
рівність прав чоловіків та жінок як суттєве підґрунтя на шляху до євроатлантичної інтеграції України

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ОСВІТІ

3 головних проблеми

у сфері освіти, які сприяють збереженню гендерної нерівності:

Метою Стратегії є запобігання та протидія будь-якій дискримінації у сфері освіти для всіх учасників освітнього процесу на всіх рівнях освіти.

Документ зосереджує увагу на чотирьох стратегічних цілях:

- комплексне впровадження принципів, політики і заходів щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, поваги до людської гідності та недискримінації у нормативно-правових документах у сфері освіти як одне з ключових питань фундаментальних прав і пріоритетів у контексті євроінтеграції;
- посилення ролі закладів освіти у координації дій суб'єктів реалізації державної політики щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері освіти, запобігання та протидії насильству і дискримінації та вдосконалення освітнього процесу на засадах рівності прав та можливостей жінок і чоловіків, поваги до людської гідності, недискримінації, інклюзивності та протидії насильству, зокрема за ознакою статі;
- посилення компетенції і можливості професійної спільноти фахівців з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, розширення міжнародної співпраці у напрямі забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія будь-якій дискримінації, впровадження практик інклюзивності у сфері освіти як основи для подолання наслідків військових дій і післявоєнної відбудови України.

Механізми реалізації політики

Організаційний - суб'єкти, об'єкти, що реалізують політику, їх цілі, завдання, функції, організаційні структури, а також результати їх функціонування;

Основні напрямки соціальної політики:

- I. Політика доходів населення (життєвий рівень, споживчий кошик, добробут).**
- II. Політика у сфері праці й трудових відносин (оплата праці, охорона праці та соціальне страхування, зайнятість населення та ін.).**
- III. Соціальна підтримка і соціальний захист непрацездатних і незаможних прошарків населення (пенсійне забезпечення, соціальне обслуговування, соціальні гарантії та ін.).**
- IV. Розвиток галузей соціальної сфери (охорона здоров'я, освіта, наука, культура, фізична культура і спорт).**
- V. Соціоекологічна політика.**
- VI. Політика у сфері сучасної інфраструктури (житло, транспорт, дороги, зв'язок, торговельне і побутове обслуговування).**
- VII. Міграційна політика (вимушена міграція, захист прав та інтересів співвітчизників за кордоном, зовнішня трудова міграція).**
- VIII. Політика стосовно окремих категорій населення (сімейна, гендерна, молодіжна, відносно літніх людей, інвалідів та ін.).**

**Організаційний механізм
реалізації гендерної політики**

Верховна Рада України

Кабінет Міністрів України

**координатор –
Віце-прем'єр-міністра з питань європейської
та євроатлантичної інтеграції України**

**Урядова уповноважена з гендерної
політики К.Левченко (з 2017)**

**Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини**

**Д. Лубінець
з 01.07. 2022**

**спеціально уповноважений
центральный орган
виконавчої влади з 2010 р.
Міністерство соціальної політики України
(з 2025 р. Міністерство соціальної політики,
сім'ї та єдності України)**

**органи виконавчої влади
(ОДА)**

Ради з гендерних питань

**координатор –
заступник глави**

органи місцевого самоврядування

**гендерні
ресурсні центри**

**гендерні
освітні центри**

**центри
«Чоловіки проти насильства»**

об'єднання громадян

Верховної Ради України

- визначає основні **засади гендерної політики** держави;
- застосовує у законодавчій діяльності **принцип забезпечення РМП жінок і чоловіків**;
- здійснює парламентський контроль за виконанням законодавчих актів з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

- здійснює **контроль за дотриманням РПМ жінок і чоловіків**;
- розглядає **скарги на випадки дискримінації за ознакою статі**;
- у щорічній доповіді висвітлює питання дотримання РПМ жінок і чоловіків

- **забезпечує проведення єдиної державної політики, спрямованої на досягнення РПМ жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства;**
- **приймає Національний план дій щодо впровадження гендерної рівності та забезпечує його виконання;**
- **розробляє і реалізовує державні цільові програми щодо забезпечення РПМ жінок і чоловіків;**
- **спрямовує і координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади щодо забезпечення гендерної рівності;**
- **організовує підготовку державної доповіді про виконання в Україні Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок**
- **враховує принцип гендерної рівності при прийнятті нормативно-правових актів;**
- **затверджує порядок проведення гендерно-правової експертизи**

■ У 2017 році питання координації державної політики у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків віднесено до компетенції Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Тарас Качка
з 17 липня 2025 року.

**Климпуш-Цинцадзе
Іванна Орестівна
(2017-2019)**

**Стефанішина Ольга
з 2020 р.**

Посада Урядового уповноваженого з питань гендерної політики:
сприятиме посиленню координації роботи органів виконавчої влади для практичного впровадження принципу гендерної рівності у всі сфери життя суспільства.

Положення про Урядового уповноваженого з питань гендерної політики:

основні завдання:

- **сприяння забезпеченню реалізації єдиної державної політики, спрямованої на досягнення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства;**
- **участь відповідно до компетенції у координації роботи міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади з зазначеного питання;**
- **проведення моніторингу щодо врахування принципу гендерної рівності під час прийняття нормативно-правових актів Кабінетом Міністрів України;**
- **співпраця та взаємодія з громадянським суспільством**

організаційний механізм реалізації гендерної політики

Кабінет Міністрів України

**2005 -2010 Міністерство України
у справах сім'ї, молоді та спорту**

з 2010 р. - Міністерство соціальної політики

з 2025 р. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України

**Управління протидії торгівлі людьми та
запобігання домашньому насильству**

Відділ запобігання та протидії торгівлі людьми

**Відділ соціального захисту постраждалих від
домашнього насильства**

**Відділ реалізації та впровадження стандартів з
питань запобігання та протидії домашньому
насильству**

**Денис Улютін
(з липня 2025р.)**

Громадська рада

до вересня 2019

**Департамент сімейної
гендерної політики та протидії
торгівлі людьми**

Відділ гендерної політики

Відділ протидії торгівлі людьми

Відділ сімейної політики

Відділ запобігання домашньому насильству

Сектор по роботі з багатодітними сім'ями

**Експертна рада з питань
протидії дискримінації
за ознакою статі**

ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ҐЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Інституціональний механізм формування та реалізації ґендерної політики в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування забезпечується роботою: **уповноважених осіб, радників з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, відповідальних структурних підрозділів, консультативно-дорадчих органів.**

ст. 12 ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»

66 ЦОВВ

Міністерств - **19**

Центральних органів виконавчої влади, діяльність яких координується КМУ через міністра - **34** (підпорядковані **13** міністрам).

ЦОВВ, діяльність яких безпосередньо спрямовується Кабінетом Міністрів України - **13**

Відповіді на лист Урядової уповноваженої з питань ґендерної політики, розісланий всім міністерствам та ЦОВВ (липень 2018 р.).

66

53
Уповноважені особи
(координатори)

В органах виконавчої влади визначається уповноважена особа (координатор) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

Виконання обов'язків уповноваженої особи (координатора) покладається на одного із заступників міністра, заступника керівника іншого органу виконавчої влади.

ЦОВВ, які мають координаторів - **53** (жінок - **13**, чоловіків - **40**)

Не мають - **13**

Відповідають положенням Закону - **48**

6 Міністерств: МВС, Міноборони, МОН, МОЗ, МінТОТ, Мінрегіонбуд.

3 ЦОВВ: Державна прикордонна служба, Нацгвардія, Держкомтелерадіо.

Загальна кількість призначених радників: **26**

*З них: жінок – 24; чоловіків – 2
В штаті – 1 радник*

9 ЦОВВ мають
радників

9
консультативно-
дорадчих органів

Існують в **8** ЦОВВ:

З них в Міністерствах - **7**: Мінекономрозвитку, МЗС, Міноборони, МОН, МСП, Мінфін, Мінюст

1 в ЦОВВ - Державне агентство з питань кіно

Види консультативно - дорадчих органів:

Громадські ради - 3

Робочі групи - 5

Експертні ради - 1

В Міністерствах - **10**

В ЦОВВ, діяльність яких спрямовується міністром - **9**

В ЦОВВ, діяльність яких спрямовується Кабміном - **5**

Окремі підрозділи: МСП, МВС, Нацгвардія

24
відповідальних
структурних
підрозділів

Ukraine
NOW

Урядовий уповноважений з питань ґендерної політики
Серпень 2018

© Дунебабіна О.А.

Національна соціальна сервісна служба України, як центральний орган виконавчої влади, реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, зокрема, з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

До основних завдань Нацсоцслужби у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків належить:

- участь у розробленні **заходів**, спрямованих на забезпечення рівності прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства;
- підготовка **пропозицій щодо формування Національного плану дій** стосовно впровадження гендерної рівності;
- узагальнення **виконання державних програм** з питань гендерної рівності;
- здійснення в межах повноважень, передбачених законом, контроль за дотриманням гендерної рівності під час вирішення **кадрових питань** у центральних і місцевих органах виконавчої влади;
- **організація навчання державних службовців** з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- **підготовка** разом з іншими центральними органами виконавчої влади науково обґрунтовані **пропозиції** щодо забезпечення гендерної рівності;
- організація в установленому порядку **проведення наукових та експертних досліджень** з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- проведення моніторингу та узагальнення результатів забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у різних сферах життя суспільства;
- **облік випадків дискримінації за ознакою статі**, узагальнення інформації про такі випадки, внесення пропозицій щодо їх усунення;
- **вжиття заходів для скасування дискримінаційних норм**, виявлених за результатами гендерно-правової експертизи законодавства.

органи виконавчої влади (ОДА, РДА)

Органи виконавчої влади можуть утворювати консультативно-дорадчі органи, призначати радників з питань забезпечення РМП жінок і чоловіків.

- ▣ **За рішенням відповідної місцевої ради у складі виконавчого органу відповідної ради може визначатись уповноважена особа (координатор) з питань забезпечення РПМ жінок і чоловіків.**

ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ҐЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Інституціональний механізм реалізації ґендерної політики в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування забезпечується роботою: **уповноважених осіб, радників з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, відповідальних структурних підрозділів, консультативно-дорадчих органів.**

ст. 12 ЗУ «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»

25 - надіслано листів Урядового уповноваженого з питань ґендерної політики (липень 2018 р.) та отримано відповідей.
Листи в АР Крим та м. Севастопіль не надсилались.

27 регіонів

17
регіонів мають
уповноваже-
них осіб

Визначено уповноважених осіб в 17 регіонах.
З них жінок 4, чоловіків 13.
Відповідають Закону - 15, не відповідають - 2.
Не визначено уповноважених осіб у Волинській Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Кіровоградській, Львівській, Миколаївській, Одеській областях

Департаменти соціального захисту населення (соціальної політики) - 19
Департамент (управління) у справах сім'ї, молоді та спорту - 5,
Інше - 1 (служба у справах дітей та сім'ї)

В 25 регіонах
визначено
відповідальний
структурний
підрозділ

В 24 регіонах
визначено консуль-
тативно-дорадчий
орган

24 координаційні ради
19 координаційних (міжвідомчих, обласних) рад з питань сім'ї, ґендерної рівності, демографічного розвитку, попередження насильства та торгівлі людьми;
20 містять у назві слово «ґендер».
У Вінницькій області - 2

Волинська, Дніпропетровська, Запорізька, Луганська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Харківська, Чернігівська області
9 жінок, усі є позаштатними.

9
регіонів мають
радників

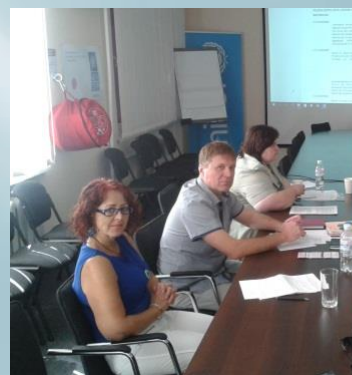
22 регіони
співпрацюють з
міжнародними
та громадськими
організаціями

Не надали інформацію - Київська, Полтавська, Херсонська області.

11 програм відповідають за назвою.
Фінансування програм від 2,8 тис. грн. до 710 тис. грн.

В 24 регіонах
прийнято регіо-
нальні програми

**Координаційна рада з питань сім'ї,
гендерної рівності, демографічного
розвитку, запобігання насильству в
сім'ї, гендерному насильству,
протидії торгівлі людьми
при **Харківській міській раді**,
створена розпорядженням міського
голови м. Харкова
від 22.04.2016 №66**

об'єднання громадян можуть

- ☐ **брати участь у розробці рішень, що приймаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з питань гендерної рівності;**
- ☐ **брати участь у реалізації загальнодержавних та регіональних програм;**
- ☐ **делегувати своїх представників до складу консультативно-дорадчих органів, що створюються при органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування;**
- ☐ **проводити моніторинг з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків**

Економічний механізм:

- **Економічний механізм** – фінансове забезпечення, пільги, податки, гранти, конкурси проєктів з упровадження гендерної рівності
- **Фінансування** Державної програми з утвердження гендерної рівності здійснюватиметься **центральними** та **місцевими** органами виконавчої влади за
- рахунок коштів, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік, а також з використанням **інших джерел**

Економічний механізм гендерної політики в Україні в умовах децентралізації

- Програма розвитку сімейної та гендерної політики у **Дніпропетровській області** на 2012 – 2021 роки
- **Закарпатської області:** Регіональна програма сімейної, демографічної, гендерної політики, попередження насильства в сім'ї та протидії торгівлі людьми на 2016 – 2020 роки
- **Запорізька область:** Комплексна обласна програма з оздоровлення та відпочинку дітей, сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми на 2017-2021 роки
- **Миколаївська область:** Соціальна комплексна програма підтримки сім'ї та дітей, забезпечення рівних можливостей жінок і чоловіків на 2017-2021 роки
- **Чернігівська область:** Комплексна обласна програма підтримки сім'ї, забезпечення гендерної рівності та протидії торгівлі людьми на період до 2020 року
- Комплексна Програма соціального захисту населення **Харківської області** на 2016 – 2020 роки

ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА
програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків
на період до 2021 року

Метою Програми є удосконалення механізму забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життя суспільства та впровадження європейських стандартів рівності

Прогнозні обсяги та джерела фінансування

Джерела фінансування	Обсяги фінансування, тис. гривень	У тому числі за роками			
		2018	2019	2020	2021
Державний бюджет	1020	255	255	255	255
Місцевий бюджет	6742	1492	1617	1737	1896
Інші джерела	5378	1463	1305	1330	1280
Усього	13140	3210	3177	3322	3431

ОПЕРАЦІЙНИЙ ПЛАН з реалізації Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року на 2022-2024 роки (серпень 2022 р.)

Джерела фінансування (державний, місцевий бюджет, інші) – суми не вказано

ДЕРЖАВНА СОЦІАЛЬНА ПРОГРАМА
запобігання та протидії домашньому насильству та
насильству за ознакою статі на період до 2025 року

Джерела фінансування	Обсяг фінансування, тис. гривень	У тому числі за роками				
		2021	2022	2023	2024	2025
Державний бюджет	833 083,7	274 290	261 187,7	230 976,8	33 165,5	33 463,7
Місцеві бюджети	391 180,9	54 445,5	74 460	75 404,9	89 294,4	97 576,1
Інші джерела	102	13	18	20	23	28
Усього	1 224 366,6	328 748,5	335 665,7	306 401,7	122 482,9	131 067,8

□ **Фінансування за підтримки
грантів**

□ **Фінансування за підтримки
Міжнародних Фондів:**

□ **Фонд ім. Фрідріха Еберта**

□ **Фонд Бьолля**

□ **Громадський бюджет участі**

- **Політичний** - способи реалізації політики (правові, силові, неформальні);
- **Мотиваційний** - сукупність командно-адміністративних (санкції, штрафи, покарання) чи соціально-економічних стимулів (подяки, грамоти, премії, нагороди), що спонукають людей до високоефективної роботи.

Мотиваційний механізм реалізації гендерної політики сукупність командно-адміністративних (санкції, штрафи, покарання) чи соціально-економічних стимулів (подяки, грамоти, премії, нагороди), що спонукають реалізації гендерної політики

- ❑ **ВИБОРЧИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ**
- ❑ **Стаття 154. Порядок висування кандидатів у народні депутати України**
- ❑ **Стаття 219. Порядок висування кандидатів у депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, районних у місті рад, а також кандидатів у депутати міських, сільських, селищних рад (територіальних громад з кількістю виборців 10 тисяч і більше)**
- ❑ 9. Під час формування єдиного та територіальних виборчих списків організація партії повинна забезпечити присутність у кожній п'ятірці (місцях з першого по п'яте, з шостого по десяте і так далі) кожного виборчого списку чоловіків і жінок (не менше двох кандидатів кожної статі).
- ❑ У разі формування організацією партії єдиного та територіальних виборчих списків з кількістю кандидатів у депутати, яка не є кратною п'яти, до останніх у списку кандидатів (від 1 до 4) застосовується вимога щодо почергового включення кандидатів різної статі до списку.

**Мотиваційний механізм
реалізації гендерної політики**
сукупність командно-
адміністративних (санкції,
штрафи, покарання) чи
соціально-економічних
стимулів (подяки, грамоти,
премії, нагороди), що
спонукають реалізації
гендерної політики

- За 2017 рік з державного бюджету партія отримала 100,6 млн грн, з них ледь не половину - 44,2 млн - політсилі нараховували за дотримання гендерних квот.

2.1. Надходження на рахунок для отримання коштів з Державного бюджету України на фінансування статутної діяльності *

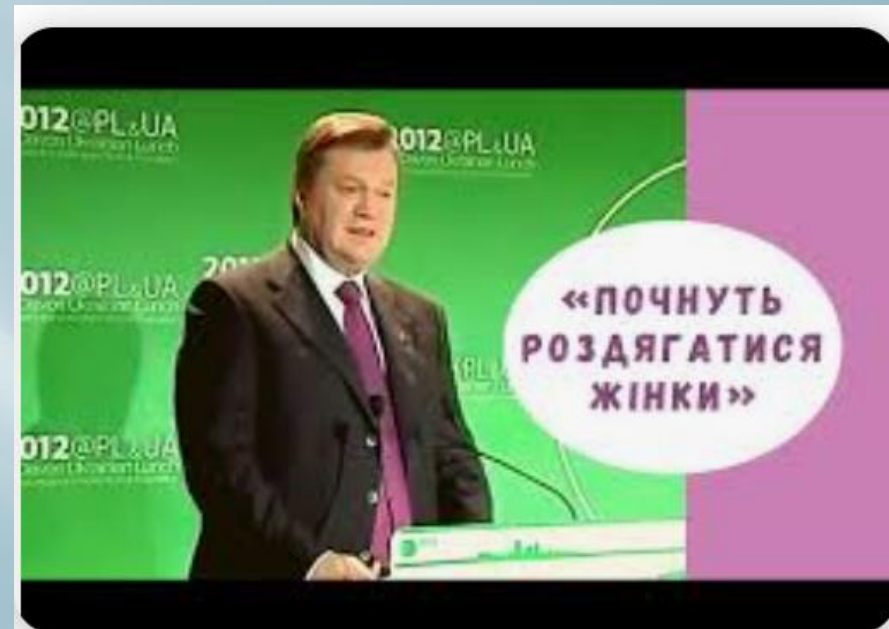
Дата надходження коштів	Номер розрахункового документа	Сума (грн)
23.01.2017	9 1N010/606	11 059 985,00
23.01.2017	8 1N010/607	14 098 640,00
03.05.2017	193 53027/303	11 059 985,00
03.05.2017	189 53027/304	14 098 640,00
21.07.2017	377 7L019/510	11 059 985,00
21.07.2017	376 7L019/511	14 098 640,00
25.10.2017	637	14 098 640,00
25.10.2017	638	11 059 985,00
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
Усього надійшло коштів		100 634 500,00

**– Політичний механізм
реалізації гендерної політики -
способи реалізації політики
(правові, силові, неформальні);**

Янукович заявив у своєму виступі на 7 українському ланчі, організованому Фондом Віктора Пінчука у Давосі в рамках заходів Всесвітнього економічного форуму (січень 2011):

- актуальний слоган "увімкніть для себе Україну" - це слоган промокампанії нашої держави до Євро-2012".

"Для того, щоб увімкнути Україну, я хочу сказати - достатньо того, щоб подивитись на неї своїми власними очима тоді, коли почнуть квітнути каштани у Києві. І коли почнеться тепло і в містах українських почнуть роздягатися жінки - побачите таку красу, це дуже чудово".

**- Політичний механізм
реалізації гендерної політики -
способи реалізації політики
(правові, силові, неформальні);**

■ Прем'єр-міністр Микола Азаров (2010-2013), перебуваючи **в березні 2010 р. в Дніпропетровську**, відхилив закиди, що в його уряді тільки чоловіки й немає жодної жінки.

«Одні кажуть, що наш уряд великий, інші – що в уряді немає жінок, ні на кого подивитися під час засідання Кабінету Міністрів», – сказав він.

«**На сьогодні ситуація в країні досить складна, і в уряд узяли тих людей, які можуть працювати по 16–18 годин, уміють працювати, і яким під силу провести реформи**», – сказав Азаров, як його цитують агентства. «За всієї моєї пошани до жінок, не жіноча справа проводити реформи», – наголосив він. За даними оглядачів, Україна – єдина держава в Європі, в уряді якої немає жодної жінки.

■ Як заявили у прес-службі Кабміну, «це абсолютно не відповідає дійсності і є перекручуванням позиції прем'єр-міністра».

«Насправді Микола Азаров заявив дослівно таке: **«Зараз міністрам доводиться працювати по 15 годин на добу, і тому я жодній жінці, а тим більше якщо у неї діти, не побажав би таких навантажень»**, – мовиться в повідомленні.

**Азаров дав слово
прем'єр-міністру
Фінляндії Марі Ківініємі
не ігнорувати жінок**

– **Політичний механізм
реалізації гендерної політики -
способи реалізації політики
(правові, силові, неформальні);**

17.06.2019

- У Парижі Зеленський відвідав найбільший у світі кампус стартапів Station F, відкритий президентом Франції в червні 2017 року.
- Розмірковуючи про ІТ-технології, президент заговорив і про українських жінок.
- "Завжди було уявлення у всіх у світі, що Україна - це, перш за все, сільське господарство, шахти, металурги, а туристи завжди говорили, що в Україні дуже красиво, **дуже смачно і дуже красиві люди, особливо жінки. Так, це все є, і воно залишається нашим брендом**, але є й інші цифри, які говорять про те, що ІТ-індустрія, ІТ-технології та компанії дуже швидко розвиваються в Україні", - сказав глава держави.

23 червня 2020 р. мережу сколихнув сексистський скандал із участю голови фракції «Слуга народу» Давида Арахамії і його заступника Олександра Корнієнка. На оприлюдненому відео депутати нібито обговорюють свою колегу по фракції – Ірину Аллахвердієву, вживаючи **сексистські висловлювання**. Відео спричинило хвилю обурень у соцмережах, а депутати заявили про монтаж. Утім, це вже не перший сексистський скандал, пов'язаний із представниками нової влади. Пригадуємо й інші випадки прояву сексизму у політиці за останній рік.

«Баба робоча», «Чуть-чуть тюнинг», «тон too much»

До Миколаєва «слуги народу» Давид Арахамія і Олександр Корнієнко прибули з робочою поїздкою. Скандалне відео, яке шириться мережею, ймовірно, було зняте телеканалом «Никвести» перед однією із зустрічей.

На відео Корнієнко й Арахамія спілкуються між собою, і, схоже, не знають, що мікрофони увімкнені і їхня бесіда йде в пряму трансляцію. У розмові політики нібито згадують прізвище «Аллахвердієва», а також вживають означення, які можна розцінити як сексистські і непристойні. На відео чути, як Корнієнко вживав такі фрази, як «піддута, звичайно, трохи», «тон too much», «баба робоча... як корабельна сосна», «до президента заведеш таку і побачиш – він там оху**».

Згодом на своїй Facebook-сторінці Олександр Корнієнко **заявив**, що відео, мовляв, було змонтоване, а фрази вирвані з контексту і стосунку до Ірини Аллахвердієвої не мають.

"Корабельна сосна": в мережі з'явився ролик, як керівництво "Слуг" обговорює колегу

ВІДТОРОК, 23 ЧЕРВНЯ 2020, 23:45

106523

– **Політичний механізм реалізації гендерної політики - способи реалізації політики (правові, силові, неформальні)**